Sprawozdanie stenograficzne

z rozpraw

galicyjskiego Sejmu krajowego.

8. posiedzenie 5. sesyi, VI. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 25. stycznia 1894.

Treść: Spis petycyj. — Głos pp. Midowicza na poparcie petycyi l. 732 i Popowskiego na poparcie petycyi l. 798. — Odpowiedź komisarza rządowego na interpelacyę Potoczka w sprawie udzielania paszportów na broń. — Ukonstytuowanie się komisyi podatkowej. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zakładania powiatowych i gminnych kas oszczędności na podstawie nowego wzorowego statutu dla tychże kas wydanego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 19. maja 1892. — Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi St. hr. Skarbka za rok 1891. — Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych: 1. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Boryniczach od mostu na rzece Suchodołce; 2. Obszarowi dworskiemu w Sufczynie od mostów na rzece Stubnicy; 3. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie od mostów na drodze gminnej z Bolechowa do kolei lwowsko-czerniowieckiej; 4. Obszarowi dworskiemu w Glinnie od mostów na rzece Strypie; 5. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Nadolanach od dwóch mostów położonych przy drodze gminnej w Nadolanach; 6. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Zarwanicy od mostu na rzece Strypie; 7. Obszarom dworskim w Korniowie i Uniżu od przewozu przez rzekę Dniestr w Korniowie; 8. Gminie w Gromcu od przewozu przez rzekę Wisłę w Gromcu; 9 Obszarowi dworskiemu w Jankowicach od przewozu przez rzekę Wisłę w Jankowicach; 10. Obszarowi dworskiemu w Szczucinie od przewozu przez rzekę Wisłę pod Łęką Szczucińską; 11. Obszarowi dworskiemu w Babicach od przewozu przez rzekę San w Babicach; 12. Obszarowi dworskiemu w Krasiczynie od przewozu przez rzekę San w Krasiczynie. — Pierwsze czytanie wniosku p. Emila Torosiewicza o poparcie missyj katolickich subwencyą 3 000 zł. — Pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza o przyspieszenie zaprowadzenia przymusu ubezpieczenia budynków od szkód ogniowysh. — Pierwsze czytanie wniosku p. Olpińskiego o przyznanie wdowie po poecie rnskim Markjanie Szaszkiewiczu, dożywotnego zaopatrzenia w kwocie 300 zł. rocznie. — Sprawozdanie komisyi administracyjnej o czynnościach V. Departamentu Wydziału krajowego za rok 1893 i przyjęcie wniosku komisyi. — Sprawozdanie komisyi prawniczej z wniosku Wy-

działu krajowego co do przyznania technikom dyplomowanym i kandydatom notaryalnym prawa wybierania członków Rady miejskiej we Lwowie i w Krakowie. Głos p. Weigla z poprawką. Przyjęcie wniosków komisyi z poprawką p. Weigla. — Sprawozdania komisyi prawniczej o wniosku p. Fruchtmana, zmierzającym do uchylenia niektórych uciążliwych przepisów przy wymiarze należytości rządowych od przeniesienia własności. — Oświadczenie komisarza rządowego. — Głos sprawozdawcy Dr. Fruchtmana. — Przyjęcie wniosku komisyi. — Sprawozdanie komisyi petycyjnej z petycyi Jana Michalca, organisty z Trzemeśni, o przyjęcie syna na koszt kraju do zakładu głuchoniemych we Lwowie i przyjęcie wniosku komisyi. — Wybór komisyi przemysłowej z 12 członków. — Interpelacya p. Mizi i tow. w sprawie ściągania prestacyj od gmin na płace nauczycielskie w miejscowościach, gdzie szkoły dla braku nauczycieli stoją zamknięte. — Interpelacya p. Antoniewicza w sprawie urządzenia szkoły rolniczej na zamku w Olesku. — Interpelacya p. Korola w sprawie urzędowania komisarza rządowego Paszkudzkiego w Dobromilu. — Wyznaczenie 9. posiedzenia.

Początek posiedzenia o godz. 11. min. 20. przed południem.

Przewodniczący: JE. Eustachy ks. Sanguszko, Marszałek krajowy.

Sekretarze: pp. Dr. Paszkowski, Duklan Słonecki i Trzecieski.

Ze strony c. k. Rządu: JE. Dr. Kazimierz hr. Badeni c. k. Namiestnik i c. k. komisarz rządowy, radca dworu, Włodzimierz hr. Łoś.

Obecnych posłów 117.

Marszałek. Komplet jest, posiedzenie otwieram.

Protokół z 6. posiedzenia uważam za przyjęty, gdyż nie wniesiono przeciw niemu żadnych zarzutów. Protokół z 7. posiedzenia jest złożony w biurze sejmowem do przejrzenia.

Proszę p. sekretarza o odczytanie spisu petycyj.

Sekretarz p. Dr. Paszkowski (czyta): Petycye wniesione po dzień 25. stycznia 1894.

722. L. s. 845. Wydział krajowy z petycyą Szymona Wojciechowskiego, stróża gmachu sejmowego o zaopatrzenie — do komisyi budżetowej.

723. L. s. 846. Tensam z petycyą Jana Lisowskiego i Jana Łopatyńskiego nauczycieli, o wliczenie lat złużby do emerytury — do komisyi budżetowej.

724. L. s. 847. Gmina m. Sanoka, przez p. Słoneckiego Zenona, o założenie 7 i 8 klasy ludowej żeńskiej — do komisyi szkolnej.

725. L. s. 848. Gmina m. Żywa i inne, przez p. Mizię, w sprawie utworzenia przystanku kolejowego w gminie Isep — do komisyi petycyjnej.

726. L. s. 849. Kalinicz Maksym, gr. kat. proboszcz w Żykocinie, przez p. Teliszewskiego, o zapomogę — do komisyi budżetowej.

727. L. s. 850. Gminy Zalipie i Podlipie przez p. Męcińskiego, o wydzielenie ich z Sądu powiatowego w Żabnie a przydzielenie do Sądu w Dąbrowie — do komisyi prawniczej.

728. L. s. 851. Wydział powiatowy w Starem mieście, przez p. Barańskiego, o zasiłek na budowle wodno-ochronne przy drogach — do komisyi drogowej.

729. L. s. 852. Gmina Handzlówka, przez p. Żardeckiego, o zasiłek na budowę szkoły — do komisyi budżetowej.

730. L. s. 853. Żabokrzycki Aleksander, przez p. Weigla, w sprawie efektowania pożyczek urzędników w Banku krajowym — do komisyi petycyjnej.

731. L s. 854. Oreńczuk Eliasz, Naj Iwaś i Iszczak Stefan, przez p. Huryka, z prośbą o przedłożenie zażalenia w sprawie defraudacyi podatku, Wysokiemu Trybunałowi — do komisyi petycyjnej.

732. L. s. 855. Mieszkańcy m. Pilzna, przez p. Midowicza, o podwyższynie i rozszerzenie mostu na drodze Pilzno-Dukla — do komisyi drogowej.

Marszałek. Do tej petycyi udzielam głosu p. Midowiczowi.

P. Midowicz. Wysoka Izbo! Mieszkańcy miasta Pilzna są w tak nieszczęśliwem położeniu, że grunta ich są położone nad Wisłoką, zarazem nad fosą połączoną z Wisłoką, w skutek czego mieszkańcy gruntów nad wodą położonych, od

kilkunastu lat upominają się o to u władz rządowych, aby mostek tam będący zrekonstruowano, — ponieważ, — jak w roku ubiegłym — dlatego, że mostek niski i wąski, ma otwory, trzy razy zalew wody zniszczył grunta tych mieszkańców; proszę więc o interwencyę Wysokiego Sejmu, żeby raczył wyjednać u władz rządowych jak najpilniejszą pomoc. Polecam gorąco tę petycyę Wysokiemu Sejmowi.

Sekretarz p. Dr. Paszkowski (czyta dalej spis petycyj):

733. L. s. 856. Gmina Chorostków, przez p. Huryka, w sprawie zniżenia prestacyi na płacę nauczyciela — do komisyi budżetowej.

734. L. s. 857. Wężawicz Franciszek, przez p. Abrahamowicza o subwencyę na wybudowanie warstatu mechanicznego — do komisyi budżetowej.

735. L. s. 858. Gmina Kotowa Wola, przez p. Jana Tarnowskiego, o zwolnienie od prestacyi na płacę nauczyciela — do komisyi budżetowej.

736. L. s. 859. Rogalski Bruno, przez p. Sapiehę, w przedmiocie ułożenia i wydania podręcznika ustaw krajowych — do komisyi petycyjnej.

737. L. s. 860 Ciepanowski Cypryan, przez tegoż posła, w przedmiocie wynalazku ogniotrwałych pokryć dachów — do komisyi petycyjnej.

738. L. s. 861. Gmina Rozkochowa, przez p. Mizię, o przyznanie nauczycielowi Olszewskiemu kosztów przeniesienia — do komisyi szkolnej.

739. L. s. 862. Związek stronnictwa chłopskiego, w Nowym Sączu, przez p. Stręka, w sprawie zaspokojenia potrzeb religijnych i duchownych ludności rolniczej w Galicyi — do komisyi petycyjnej.

740. L. s. 863. Galicyjskie Towarzystwo dla ogrodnictwa i pszczelnictwa w Kołomyi, przez p. Merunowicza, o uchwalenie ustawy w sprawie czyszczenia sadów i ogrodów — do komisyi gospodarstwa krajowego.

741. L. s. 864. Bursa im. Św. O. Mikołaja w Przemyślu, przez p. Antoniewicza, o zapomogę — do komisyi budżetowej.

742. L. s. 865. Komitet cerkwi Św. Ducha w Rożatynie, przez p. Teliszewskiego, o zasiłek na restaurowanie cerkwi — do komisyi budżetowej.

743. L. s. 866. Towarzystwo pedagogiczne w Stanisławowie, przez p. Brykczyńskiego, o subwencyę dla wyższego Instytutu naukowo wychowawczego im. T. Lenartowicza — do komisyi budżetowej.

744. L. s. 867. To samo, w Krakowie, przez p. Czartoryskiego, o subwencyę na utrzymanie szkoły zręczności — do komisyi budżetowej.

745. L. s. 868. Gmina Kłaj, przez p. Mizię, o podwyższenie płac nauczycielom — do komisyi szkolnej.

746. L. s. 869. Nauczycielstwo w Grębowie, przez p. Teliszewskiego, jak wyżej — do komisyi szkolnej.

747. L. s. 870. Nauczycielstwo w Kętach, przez p. Mizię, jak wyżej — do komisyi szkolnej.

748. L. s. 871. Nauczyciele w Skale, przez p. Ochrymowicza, o przeniesienie ich do wyższej klasy płac — do komisyi szkolnej.

749. L. s. 872. Nauczyciele okręgu Niżańskiego, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, o podwyższenie płac, zaopatrzenie wdów i sierót i t. d. — do komisyi szkolnej.

750. L. s. 873 Nauczyciele w Samborze, przez p. Czyżewicza, o dodatek drożyźniany — do komisyi budżetowej.

751. L. s. 874. Spitzer Łucya, przez p. Michalskiego, o stypendyum dla córki Maryi — do komisyi budżetowej.

752. L. s. 875. Dudiak Jan, nauczyciel w Lesiówce, przez p. Barabasza, o zapomogę — do komisyi budżetowej.

753. L. s. 876. Macewicz Jan, nauczyciel w Brusturach, przez p. Potoczka, o wliczenie lat służby do emerytury — do komisyi szkolnej.

754. L. s. 877. Olszewski Romuald, nauczyciel w Rozkochowie, przez p. Mizię, o drugi dodatek pięcioletni — do komisyi szkolnej.

755. L. s. 878. Nauczycielstwo w Śniatynie, przez p. Stanisława Dzieduszyckiego, o podwyższenie płac — do komisyi szkolnej.

756. L. s. 879 Koczandyk Piotr, emerytowany nauczyciel, przez p. Ochrymowicza, o podwyższenie emerytury — do komisyi szkolnej.

757. L. s. 880. Ten sam, przez tegoż posła, o zapomogę — do komisyi budżetowej.

758. L. s. 881. Czesnyk Stefan, nauczyciel w Tarkach, przez p. Sapiehę, o zapomogę — do komisyi budżetowej.

759. L. s. 882. Ostrowska Józefa, wdowa po dyrektorze szkoły wydziałowej, przez p. Potoczka, jak wyżej — do komisyi budżetowej.

760. L. s. 883. Zharska Barbara, wdowa po nauczycielu, przez p. Ochrymowicza, jak wyżej — do komisyi budżetowej.

761. L. s. 884. Górka Emilia, wdowa po nauczycielu, przez tegoż posła, o wsparcie — do komisyi budżetowej.

762. L. s. 885 Nowogrodzka Emilia, wdowa po nauczycielu, przez p. Micewskiego, o zapomogę — do komisyi budżetowej.

763. L. s. 886. Hladij Klementyna, wdowa po nauczycielu, przez p. Viviena, o podwyższenie pensyi — do komisyi szkolnej.

764. L. s. 887. Hwycyna Teofila, wdowa po nauczycielu, przez p. Okuniewskiego o zapomogę — do komisyi budżetowej.

765. L. s. 888. Maślakiewicz Władysław, przez p. Krzysztofowicza, o zasiłek na kształcenie się w malarstwie — do komisyi budżetowej.

766. L. s. 889. Pogorzelcy wsi Bokowa, przez p. Sawczaka, o zapomogę — do komisyi budżetowej.

767. L. s. 890. Gmina Żukotyn, przez p. Teliszewskiego o zapomogę — do komisyi budżetowej.

768. L. s. 891. Gmina Lacko, przez p. Ochrymowicza, o zapomogę — do komisyi budżetowej.

769. L. s. 892. Ferenz Teodor, przez p. Wereszczyńskiego o zapomogę — do komisyi budżetowej.

770. L. s. 893. Gmina Haczów przez p. Stręka, w sprawie zmiany ustawy wyborczej — do komisyi administracyjnej.

771. L. s. 894. Gmina Łukawica, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi administracyjnej.

772. L. s. 895. Gmina Liska, przez tegoż posła jak wyżej — do komisyi administracyjnej

773. L. s. 896. Gmina Laskowa, przez p. Zolla, w sprawie reformy ustawy gminnej i połączenia obszarów dworskich z gminami — do komisyi gminnej.

774. L. s. 897. Gminy Gręzka, Buda łańcucka, Świętoniowa i Studziane, przez p. Żardeckiego, jak wyżej — do komisyi gminnej.

775. L. s 898. Gmina Woykówka, przez p. Trzecieskiego, jak wyżej — do komisyi gminnej.

776. L. s. 899. Gmina Jeżów, przez p. Stanisława Jędrzejowicza, jak wyżej — do komisyi gminnej.

777. L. s. 900. Gmina Sieklówka górna, przez p. Palcha, jak wyżej — do komisyi gminnej.

778. L. s. 901. Gmina Czeluśnica, przez p. Palcha, jak wyżej — do komisyi gminnej.

779. L. s. 902. Gmina Szebnie, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

780. L. s. 903. Gmina Wietrzno, przez p. Mizię, jak wyżej — do komisyi gminnej.

781. L. s. 904. Gmina Mikuszowce, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

782. L. s. 905. Gmina Lisko, przez p. Stręka, jak wyżej — do komisyi gminnej.

783. L. s. 906. Gmina Brzezina, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

784. L. s. 907. Gmina Boreczek, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

785. L. s. 908. Gmina Nawsie, przez tegoż posła jak wyżej — do komisyi gminnej.

786. L. s. 909. Gmina Wola węgierska, przez p. Potoczka, jak wyżej — do komisyi gminnej.

787. L. s. 910. Gmina Świniarsko, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

788. L. s. 911. Gmina Bulowice, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

789. L. s. 912. Gminy powiatu Nowosandeckiego przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

790. L. s. 913. Gmina Jastrzębie, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

791. L. s. 914. Gmina Surochów, przez tegoż posła, jak wyżej do komisyi gminnej.

792. L. s. 915. Gmina Mostki, przez tegoż posła jak wyżej — do komisyi gminnej.

793. L. s. 916. Gmina Gołkcwice, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

794. L. s. 917. Gmina Lubasze, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

795. L. s. 918. Gmina Jeżów, przez tegoż posła jak wyżej — do komisyi gminnej.

796. L. s. 919. Gminy Barczyce, Sucha, Struga, Przysiednica, przez tegoż posła, jak wyżej — do komisyi gminnej.

797. L. s. 920. Nauczyciele w Gródku, przez p. Niezabitowskiego o podwyższenie płac — do komisyi szkolnej.

798. L. s. 921. Mieszkańcy gminy Stróże przez p. Popowskiego o odpisanie podatków z powodu zniszczenia gruntów przez usuwającą się górę — do komisyi podatkowej.

Marszałek. Do tej petycyi udzielam głosu p. Popowskiemu

P. Popowski. Wysoka Izbo! Klęska nieprzewidziana w ustawach naszych i rzadko się wydarzająca, nawiedziła gminę Stróże powiatu myślenickiego, mianowicie z powodu usuwania się góry, nietylko gościniec rządowy, ale i 17 morgów uwidocznionych w parcelach katastralnych zostały zasypane, niszcząc plony a wskutek ciągłego usuwania się góry ta ziemia żadnej wartości niema.

Dlatego poszkodowani proszą w pierwszym rzędzie o zapomogę, w drugim o uwolnienie od podatków do czasu, kiedy to usuwanie góry nie ustanie i te grunta nie będą parcelowane i klasyfikowane. — Polecam gorąco tę petycyę komisyi podatkowej.

Sekretarz Dr. Paszkowski. (czyta dalej spis petycyj).

799. L. s. 931. Verschleiser Moses i Markus byli dzierżawcy myta przez posła Rożankowskiego o zwrot kaucyi i odstąpienie od sporu przeciw nim — do komisyi drogowej.

800. L. s. 932. Smieszko Jan przez posła Romanowicza przedstawia nieprawidłowe prowadzenie szkoły wydziałowej nauki zręczności i stolarstwa w Sokalu — do komisyi szkolnej.

801. L. s. 933. Rada szkolna miejscowa i gmina w Wiśniowej przez posła Zolla, o przeistoczenie szkoły na 2 klasową — do komisyi szkolnej.

802. L. s. 934. Gmina Zakomarzec przez posła Romańczuka o regulacyę rzeki Sołotwa — do komisyi gospodarstwa krajowego.

803. L. s. 935. Łopuszańska Walerya przez p. Paszkowskiego o zasiłek dla syna aż do ukończenia uniwersytetu — do komisyi budżetowej.

804. L. s. 936. Maszkowski Karol przez posła Zolla o zasiłek na kształcenie się w studyach artystycznych — do komisyi budżetowej.

805. L. s. 937. Gmina Krotoszyn przez posła Merunowicza o zasiłek na budowę szkoły — do komisyi budżetowej.

806. L. s. 938. Gmina Zakopane przez posła Romańczuka o zapomogę — do komisyi budżetowej.

807. L. s. 939. Wydział powiatowy w Samborze przez posła Barańskiego o zapomogę z powodu klęsk elementarnych w tamtejszym powiecie — do komisyi budżetowej.

808. L. s. 940. Wydział powiatowy w Łańcucie przez posła Żardeckiego w sprawie ustanowienia c. k. Sądu obwodowego w Jarosławiu — do komisyi gminnej.

809. L. s. 941. Wydział powiatowy w Nowym Targu przez posła Raczyńskiego o podwyższenie płac nauczycielom w tamtejszym powiecie — do komisyi szkolnej.

810. L. s. 942. Ten sam, przez tegoż posła w sprawie zatwierdzenia statutów kas oszczędności — do komisyi administracyjnej.

811. L. s. 943. Krakowskie Towarzystwo pracy kobiet przez posła Paszkowskiege o subwencyę — do komisyi budżetowej.

812. L. s. 944. Towarzystwo „Wideńskych rusyniw Hromada“ w Wiednių przez posła

Romańczuka o subwencyę — do komisyi budżetowej.

813. L. s. 945. Zarząd Towarzystwa „Kółek rolniczych“ we Lwowie przez posła Skałkowskiego o subwencyę — do komisyi budżetowej.

814. L. s. 949. Pogorzelcy gminy Ścianki przez posła Rożankowskiego o zapomogę z powodu pogorzeli — do komisyi budżetowej.

815. L. s. 950. Komitet ku uczczeniu pamięci Jana Matejki w Krakowie przez posła Stanisława Paszkowskiego (sen.) o subwencyę na zakupno pamiątek do muzeum jego imienia — do komisyi budżetowej.

816. L. s. 951. Członkowie Rady szkolnej krajowej we Lwowie przez tegoż posła o zaopatrzenie wdowy po śp. Zygmuncie Sawczyńskim — do komisyi budżetowej.

Marszałek. Celem odpowiedzi na interpelacyę udzielam głosu p. komisarzowi rządowemu.

C. k. komisarz rządowy, Radca dworu, Włodzimierz hr. Łoś. Na interpelacyę p. Potoczka i towarzyszy, wniesioną na posiedzeniu z dnia 19. stycznia b. r. mam zaszczyt odpowiedzieć:

Prawo posiadania i noszenia broni, unormowane Cesarskim patentem z 24. października 1852. Dzien. pr. p. Nr. 223, nie zostało ścieśnione ani utrudnione żadnemi rozporządzeniami wykonawczemi.

Według powołanego w interpelacyi §. 15. tego patentu, mogą broń nosić bez osobnego na to pozwolenia ci, którzy dla przemysłu swego muszą czynić użytek z broni. Ponieważ ani rolnictwo, ani polowanie nie jest przemysłem, więc §. ten do rolników i dzierżawców polowań nie ma zastosowania; kto zaś nie może oprzeć się na postanowieniach wyjątkowych §§. 15. i 16. powołanego patentu, może broń nosić tylko za uzyskaniem karty na broń — a karta ta może być wydaną tylko dla osób niepodejrzanych.

O tem, czy karta na broń pewnej osobie wydaną być może — orzekają Władze administracyjne w toku instancyi, zarzut więc, że władze I. Instancyi mają zanadto wielką swobodę w ograniczaniu prawa noszenia broni, nie jest uzasadniony.

Co się tyczy zatwierdzenia dzierżaw polowań gminnych i niedopuszczania licytantów do dzierżawy dla braku karty na broń, mam zaszczyt oświadczyć, że Władze administracyjne, orzekające i w tych wypadkach w toku instancyi, stosownie do postanowień rozporządzenia ministeryalnego z 15. grudnia 1852. Dz. pr. p. Nr. 257, trzymają się tej zasady, że brak karty na broń wyklucza wprawdzie od osobistego wykonywania polowania, lecz nie wyklucza od udziału w licytacyi, ani nawet od zadzierżawienia polowania, ile że dzierżawca polowania może je wykonywać także przez uprawnionych i uzdolnionych myśliwych; — chodzi tylko o to, aby przeciw osobie licytanta nie zachodziły zarzuty przewidziane w §. 3 powołanego roporządzenia ministeryalnego.

W obec tych wyjaśnień c. k. Rząd nie widzi powodu do wydania specyalnych zarządzeń, któreby wszystkim właścicielom i dzierżawcom polowania przyznały prawo noszenia broni.

Marszałek. Podaję do wiadomości Wysokiej Izby, że ukonstytuowała się komisya podatkowa, wybierając przewodniczącym Abrahamowicza, zastępcą przewodniczącego p. Weigla, a sekretarzem p. Rogoyskiego.

Przystępujemy do porządku dziennego. Pierwszy punkt jest:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie zakładania powiatowych gminnych kas oszczędności na podstawie nowego wzorowego statutu dla tychże kas wydanego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 19. maja 1892. **(Al. 84).**

Sprawozdawca poseł Wereszczyński ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Dr. Wereszczyński. Wnoszę: Wysoki Sejm raczy odesłać sprawozdanie to do komisyi gminnej.

Marszałek. Jest wniosek odesłania tego sprawozdania do komisyi gminnej. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść (Większość). Wniosek przyjęty.

Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi St. hr. Skarbka za rok 1891. **(Al. 85).**

Sprawozdawca poseł Chamiec ma głos.

Sprawozdawca członek Wydziału krajowego p. Chamiec. Czynię wniosek, Wysoka Izba raczy to sprawozdanie przekazać do załatwienia komisyi budżetowej.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych:

1. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Boryniczach od mostu na rzece Suchodołce;
2. Obszarowi dworskiemn w Sufczynie od mostów na rzece Stubnicy;
3. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie od mostów na drodze gminnej z Bolechowa do kolei lwowsko-czerniowieckiej;
4. Obszarowi dworskiemu w Glinnie od mostów na rzece Strypie;
5. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Nadolanach od dwóch mostów położonych przy drodze gminnej w Nadolanach;
6. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Zarwanicy od mostu na rzece Strypie;
7. Obszarom dworskim w Korniowie i Uniżu od przewozu przez rzekę Dniestr w Korniowie;
8. Gminie w Gromcu od przewozu przez rzekę Wisłę w Gromcu;
9. Obszarowi dworskiemu w Jankowicach od przewozu przez rzekę Wisłę w Jankowicach;
10. Obszarowi dworskiemu w Szczucinie od przewozu przez rzekę Wisłę pod Łęką Szczucińską;
11. Obszarowi dworskiemu w Babicach od przewozu przez rzekę San w Babicach;
12. Obszarowi dworskiemu w Krasiczynie od przewozu przez rzekę San w Krasiczynie.

Sprawozdawca poseł Edward Jędrzejowicz ma głos.

Sprawozdawca, członek Wydziału krajowego p. Edward Jędrzejowicz (czyta):

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzieleniu koncesyi do pobierania opłat mytniczych:

1. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Boryniczach od mostu na rzece Suchodołce;

2. Obszarowi dworskiemu w Sufczynie od mostów na rzece Stubnicy;

3. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie od mostów na drodze gminnej z Bolechowa do kolei lwowsko-czerniowieckiej;

4. Obszarowi dworskiemu w Glinnie od mostów na rzece Strypie;

5. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Nadolanach od dwóch mostów położonych przy drodze gminnej w Nadolanach;

6. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Zarwanicy od mostu na rzece Strypie;

7. Obszarowi dworskiemu w Korniowie i Uniżu od przewozu przez rzekę Dniestr w Korniowie;

8. Gminie w Gromcu od przewozu przez rzekę Wisłę w Gromcu;

9. Obszarowi dworskiemu w Jankowicach od przewozu przez rzekę Wisłę w Jankowicach;

10. Obszarowi dworskiemu w Szczucinie od przewozu przez rzekę Wisłę pod Łęką Szczucińską;

11. Obszarowi dworskiemu w Babicach od przewozu przez rzekę San w Babicach;

12. Obszarowi dworskiemu w Krasiczynie od przewozu przez rzekę San w Krasiczynie.

Wysoki Sejmie!

A.

Wydziały powiatowe bóbrecki, dobromilski, brzeżański i stryjski przedłożyły prośby o odnowienie nadanych Najwyższem postanowieniem z dnia 30. października 1888 (dz. u. kr. Nr. 97) koncesyi mytniczych na dalszy okres pięcioletni a mianowicie:

1. Obszaru dworskiego wspólnie z gminą w Boryniczach od mostu na rzece Suchodółce, z obowiązkiem utrzymania tak tego mostu, jak i wszystkich innych mostów w obrębie gminy położonych, oraz utrzymania w obrębie gminy drogi szutrowanej, przy której omycony most jest położony;

2. obszaru dworskiego w Sufczynie od dwóch mostów na rzece Stubnicy przy jednej

zaporze mytniczej wedle podwyższonej taryfy od bydła pociągowego i ciężkiego z 2 ct. na 3 ct.;

3. gminy wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie do pobierania myta mostowego na drodze gminnej, prowadzącej z Bolechowa do kolei lwowsko-czerniowieckiej z obowiązkiem utrzymania trzech mostów na tejże drodze położonych;

4. obszaru dworskiego w Glinnie od mostów na rzece Strypie przy drodze gminnej z Pomorzan przez Glinnę do Kozłowa.

Dochodzenia komisyjne w sprawie żądanych koncesyi przeprowadzone stwierdzają zgodnie okoliczność, że strony interesowane utrzymują przedmioty omycone w dobrym stanie i że dalsze utrzymywanie omyconych mostów potrzebnych dla komunikacyi publicznej da się osiągnąć tylko przy pomocy pobieranego dochodu mytniczego.

Wydziały powiatowe popierające usilnie wniesione prośby, poszczególni uzasadniają je tem:

ad 1. że w Boryniczach zarząd drogowy ma do utrzymania drogi w łącznej długości 16 klm. tudzież omycony most wraz z 45 innymi mostami i przepustami, do czego prestacye drogowe przedstawiające wartość 176 zł. są niewystarczające, zwłaszcza wobec przewidywanych niebawem znacznych kosztów, jakie pochłonie naprawa omyconego mostu i drugiego na drodze z Borynicz do Laszek

ad 2. że w Sufczynie utrzymanie omyconych mostów stanowiących integralną część głównej drogi komunikacyjnej między Birczą a Dubieckiem wynosi w przecięciu rocznie 908 zł. zaś dochód roczny z myta wedle projektowanej podwyższonej taryfy uczyni zaledwie 360 zł.;

ad 3. że w Sokołowie zwyczajne koszta utrzymania w kwocie 300 zł. z powodu szkód wyrządzanych częstymi wylewami zwiększają się, a strony interesowane z poboru myta zaledwie 280 zł. otrzymują;

ad 4. że w Glinnie obszar dworski utrzymując na drodze z Pomorzan do Kozłowa sześć większych mostów, ponosi na ten cel roczny koszt 1069 zł., a z dzierżawy myta pobierając tylko 650 zł. dopłaca z własnych funduszów rocznie 419 zł.

B.

a) Obszar dworski wspólnie z gminą w Nadolankach w powiecie Sanockim wniósł prośbę o udzielenie prawa do pobierania myta od dwóch mostów na drodze gminnej w Nadolanach w kierunku gościńca rymanowskiego pod warunkiem koncesyi z dnia 4. grudnia 1888 (dz. u. kraj. Nr. 15 z r. 1889).

Tę prośbę popiera Sanocki Wydział powiatowy podnosząc okoliczność, że strony interesowane — które w ostatniem pięcioleciu wydały na utrzymanie omyconych mostów 921 zł 28 ct. — tylko przy pomocy dochodu z pobieranego myta, będą mogły sprostać obowiązkowi utrzymania nadal wspomnianych mostów i z nimi łączącej się drogi gminnej.

b) Gmina wspólnie z obszarem dworskim w Zarwanicy w powiecie Podhajeckim proszą o pozostawienie im nadanej Najwyższem postanowieniem z dnia 24. listopada 1888 (dz. u. kraj, Nr. 7. z r. 1889) koncesyi od mostu na rzece Strypie na dalszych lat pięć.

Za tą prośbą przemawia Podhajecki Wydział powiatowy z uwagi na to, że niezamożna gmina i obszar dworski wydały w ubiegłym roku na konserwacyę omyconego mostu i drogi dojazdowej kwotę 300 zł. i że strony interesowane chcąc i nadal utrzymywać tak most i drogę wymagające ciągłej reparacyi zwłaszcza przy częstym wylewie bystrej i rwiącej Strypy, zasługują na przyznanie im prawa do dalszego poboru myta wedle projektowanej podwyższonej taryfy od bydła ciężkiego z 1 ct. na 2 ct.

C.

Wreszcie przedstawiamy wniesione prośby o udzielenie prawa do poboru opłat mytniczych od przewozów a mianowicie:

a) obszarów dworskich w Korniowie i Unizu w powiecie horodeńskim od przewozu przez rzekę Dniestr w Korniowie;

b) gminy w Gromcu w powiecie chrzanowskim od przewozu przez rzekę Wisłę w Gromcu;

c) obszaru dworskiego w Jankowicach w powiecie chrzanowskim od przewozu przez rzekę Wisłę w Jankowicach;

d) obszaru dworskiego w Szczucinie w powiecie Dąbrowskim od przewozu przez rzekę Wisłę pod Łęką szczucińską;

e) obszaru dworskiego w Babicach w powiecie przemyskim od przewozu przez rzekę San w Babicach;

f) obszaru dworskiego w Krasiczynie w powiecie przemyskim od przewozu przez rzekę San w Krasiczynie.

W ocenieniu powyższych próśb podajemy następujące szczegóły oparte na dochodzeniach komisyjnych.

ad a) Szerokość Dniestru w miejscu przewozu od dawnych lat istniejącego wynosi 160 m. Koszta budowy promu z materyału dębowego co pięć lat odnawianego wynoszą 250 zł. koszta zaś utrzymania przewozu corocznie 200 zł.

Celem ulżenia ciężaru utrzymania przewozu tego potrzebnego dla komunikacyi publicznej, Wydział powiatowy w Horodence popiera wniesioną próśbę o wyjednanie w drodze ustawodawstwa krajowego koncesyi mytniczej z taryfą 6 ct. od sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu;

ad b) i c) Chrzanowski Wydział powiatowy oświadcza się za zezwoleniem poboru myta przewozowego gminie w Gromcu tudzież obszarowi dworskiemu w Jankowicach na tej podstawie, że oba przewozy dla komunikacyi publicznej są potrzebne. W szczególności co do pierwszego przewozu uzasadnia Wydział powiatowy swój wniosek tem, że nadana ustawą z d. 6. maja 1874 (dz. u. kraj. Nr. 38) koncesya już zgasła, że gmina za zgodą obszaru dworskiego i przyzwoleniem Rady powiatowej przyjęła na siebie obowiązek utrzymywania nadal przewozu, że w tym celu nabyła statki przewozowe przedstawiące wartość 240 zł., że przy pomocy dochodu mytniczego podanego rocznie na 22 zł. poniesie koszta utrzymania przewozu w kwocie 104 zł. wykazane.

Co do drugiego przewozu uzasadnienie opiera się na tem, że nadana Najwyższem postanowieniem z dnia 22. listopada 1882 (dz. ust. kraj. Nr 15 z roku 1883) koncesya już zgasła, że obszar dworski obowiązany będzie do utrzymywania nadal przewozu, że koszta urządzenia przewozu wynoszą 260 zł., zaś zwyczajnego utrzymania 28 zł., na co dochód z poboru myta czyni 24 zł.

Obie koncesye mytnicze mogą być udzielone z zachowaniem taryf przedtem oznaczonych.

ad d) Dąbrowski Wydział powiatowy przemawiając za udzieleniem obszarowi dworskiemu w Szczucinie dalszego prawa do poboru myta pod warunkami koncesyi z dnia 18. marca 1888 (dz. u. kraj. Nr. 43) podnosi tę okoliczność, że przewóz pod Łęką szczucińską przy komorze cłowej łączy się bezpośrednio z Królestwem Polskiem, że znaczne koszta utrzymania przewozu i statków do niego należących, strona interesowana zabezpieczyć zdoła tylko przy pomocy z poboru myta, że w szczególności koszta urządzenia przewozu wynosiły 400 zł. a roczne koszta utrzymania wymagały wydatków w tej samej wysokości przy dochodzie rocznym z poboru myta w kwocie 400 zł.;

ad e i f) Z dwóch ostatnich koncesyi mytniczych, które stanowią przedmiot obecnego sprawozdania — jedna jest nowa od przewozu w Babicach, której wyjednanie Przemyski Wydział powiatowy usilnie popiera i na podstawie miejscowych oględzin wykazuje, że szerokość rzeki w miejscu przewozu staraniem i kosztem obszaru dworskiego urządzonego i utrzymywanego dla komunikacyi publicznej wynosi 110 m.; że urządzenie przewozu i postawienie domku przy przewozie kosztowało 1050 zł., że koszta utrzymania przewozu przyjęte są rocznie co najmniej w kwocie 150 zł., że dochód z myta — w razie uzyskania koncesyi — uczynić może rocznie około 180 do 200 zł.

Co się zaś tyczy koncesyi dawniejszej przysługującej obszarowi dworskiemu w Krasiczynie na mocy Najwyższego postanowienia z dnia 18. marca 1888 Nr. 43, to prośba o odnowienie prawa mytniczego zasługuje na uwzględnienie z uwagi, że w warunkach koncesyi nie zachodzi żadna zmiana i że w szczególności koszta utrzymywania przewozu dla komunikacyi publicznej potrzebnego w czasie wykonywania poprzedniej koncesyi ogółem 1951 zł. na co z poboru myta uzyskano tylko 146 zł.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy powziąć załączoną ·/. uchwałę:

Uchwała.

o udzieleniu koncesyi do poboru opłat mytniczych.

1. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Boryniczach od mostu na rzece Suchodołce;

2. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Zarwanicy od mostu na rzece Strypie;

3. gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie od mostów na drodze gminnej z Bolechowa do kolei lwowsko-czerniowieckiej.

4. obszarowi dworskiemu w Glinnie od mostów na rzece Strypie;

5. obszarowi dworskiemu w Sufczynie od mostów na rzece Stubnicy;

6. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Nadolanach od dwóch mostów położonych przy drodze gminnej w Nadolanach;

7. obszarowi dworskiemu w Jankowicach od przewozu przez rzekę Wisłę w Jankowicach;

8. obszarowi dworskiemu w Krasiczynie od przewozu przez rzekę San w Krasiczynie;

9. obszarom dworskim w Korniowie i Uniżu od przewozu przez rzekę Dniestr w Korniowie;

10. gminie w Gromcu od przewozu przez rzekę Wisłę w Gromcu;

11. obszarowi dworskiemu w Babicach od przewozu przez rzekę San w Babicach;

12. obszarowi dworskiemu w Szczucinie od przewozu przez rzekę Wisłę pod Łęką szczucińską.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

Art. I.

Na przeciąg lat pięciu od wejścia w wykonanie tej uchwały nadaje się prawo do poboru opłat mytniczych pod warunkiem utrzymywania przedmiotów omyconych w dobrym stanie i własnym kosztem:

1. obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Boryniczach powiatu Bobreckiego, od mostu na rzece Suchodołce, z obowiązkiem utrzymania tak tego mostu jak i wszystkich innych mostów w obrębie gminy położonych, oraz utrzymania w obrębie gminy drogi szutrowanej, przy której most omycony jest położony, według następującego wymiaru.

1. Przy każdym wozie od jednego bydlęcia zaprzężonego 1 (jeden) ct.

2. Od bydląt przepędzanych:

a) od każdego konia dorosłego, bydlęcia rogatego, osła, muła 1 (jeden) ct.;

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct

c) od dziesięciu owiec 1 (jeden) ct.

2) Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Zarwanicy powiatu Podhajeckiego od mostu na rzece Strypie w Zarwanicy, wedle następującej taryfy:

1. Przy każdym wozie od jednego bydlęcia zaprzężonego 2 (dwa) ct.

2. Od bydląt przepędzanych:

a) od każdego konia, dorosłego bydlęcia rogatego, osła, muła 2 (dwa) ct.

b) od pięciu świń albo cieląt 1 (jeden) ct.

3. Gminie wspólnie z obszarem dworskim w Sokołowie powiatu Stryjskiego, do pobierania myta mostowego na drodze gminnej, prowadzącej od Bolechowa do kolei Lwowsko-Czerniowieckiej, z obowiązkiem utrzymania trzech mostów na tejże drodze położonych.

4. Obszarowi dworskiemu w Glinny pow. Brzeżańskiego, od mostów na rzece Strypie przy drodze gminnej z Pomorzan przez Glinnę do Kozłowa.

Przy każdem z tych dwóch myt (pod poz. 3. i 4. wyszczególnionych) pobierać należy opłaty podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) ct.;

c) od pięciu świń, cieląt, owiec lub innego bydła drobnego 1 (jeden) ct.

5. Obszarowi dworskiemu w Sufczynie, powiatu Dobromilskiego, od dwóch mostów na rzece Stubnicy przy jednej zaporze mytniczej, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 3 (trzy) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 3 (trzy) ct.;

c) od pięciu świń, cieląt, owiec lub innego bydla drobnego 1 (jeden) ct.

6. Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Nadolanach, powiatu Sanockiego od dwóch mostów na drodze gminnej w Nadolanach w kierunku gościńca rymanowskiego położonych.

Pobór myta odbywać się ma przy moście krótszym od strony Nowotańca, podług następującej taryfy:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 2 (dwa) ct.;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego wolnego, od wierzchowca, tudzież od każdej sztuki bydła pędzonego ciężkiego, jako to: od koni, wołów, bujaków, krów, jałówek, byków, mułów i osłów, oraz od każdej pędzonej sztuki, młodego bydła tegoż rodzaju 1 (jeden) ct.;

c) od pięciu sztuk bydła pędzonego, jakoto od cieląt, owiec, kóz, nierogacizny, jak również pędzonej sztuki młodego bydła tego rodzaju 1 (jeden) ct.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej

Członkowie gminy i obszaru dworskiego w Nadolanach wolni są od opłaty myta.

7. Obszarowi dworskiemu w Jankowicach, powiatu Chrzanowskiego od przewozu przez rzekę Wisłę w Jankowicach.

8. Obszarowi dworskiemu w Krasiczynie powiatu przemyskiego, od przewozu przez rzekę San w Krasiczynie.

Od każdego z tych dwóch myt (pod poz. 7 i 8 poszczególnionych), pobierać należy opłatę podług następującego wymiaru:

a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 1 (jeden) ct.

b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego lub zaprzężonego 2 (dwa) ct.;

c) od jednego źrebięcia do 2 lat 1 (jeden) ct.

d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, bukała i trzylatki 2 (dwa) ct;

e) od jednego cielęcia nie mającego jeszcze 2 lat, świni karmnej, owcy, kozła i małych świń 1 (jeden) ct.;

9. Obszarom dworskim w Korniowie i Uniżu powiatu Horodeńskiego, od przewozu przez rzekę Dniestr w Korniowie, według następującego wymiaru:

a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) ct.;

b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego lub zaprzężonego 6 (sześć) ct.;

c) od jednego źrebięcia do 2 lat 2 (dwa) ct.;

d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałownika, bukała i trzylatki 4 (cztery) ct.;

e) od jednego cielęcia nie mającego jeszcze 2 lat, świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń 1 (jeden) ct.

10. Gminie w Gromcu, powiatu Chrzanowskiego, od przewozu przez rzekę Wisłę w Gromcu, podług następującej taryfy:

a) od jednej osoby pieszej, jadącej powozem lub wierzchem 1 (jeden) ct.;

b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego albo zaprzężonego 2 (dwa) ct.,

c) od jednego wołu na rzeź, albo w jarzmie, od krowy, bukała i trzylatki 2 (dwa) ct.;

d) od jednego źrebięcia do dwóch lat, jako też od jednego cielęcia, niemającego jeszcze dwóch lat, od świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świn 1 (jeden) ct.

Od bydła niesionego, bądź też wiezionego wozem, nie opłaca się żadnej należytości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

11. Obszarowi dworskiemu w Babicach powiatu Przemyskiego od przewozu przez rzekę San w Babicach, według następującego wymiaru:

a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) ct.

b) od jednego konia idącego pod wierzchem, pędzonego lub zaprzężonego 3 (trzy) ct.;

c) od jednego źrębięcia do 2 lat $1^1/_2$ (półtora) ct.;

d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałownika, bukała i trzylatki 3 (trzy) ct.;

e) od jednego cielęcia niemającego jeszcze 2 lat, świni karmnej, owcy kozła, kozy i małych świń $1^1/_2$ (półtora) ct.

12. Obszarowi dworskiemu w Szczucinie powiatu Dąbrowskiego, od przewozu przez rzekę Wisłę pod Łęką Szczucińską według następującego wymiaru:

a) od każdej osoby bez różnicy, wyjąwszy woźnicę lub jeźdźca na koniu 2 (dwa) ct.:

b) od jednego konia idącego pod wierzchem pędzonego lub zaprzężonego 5 (pięć) ct.;

c) od jednego źrebięcia do 2 lat 2 (dwa) ct.;

d) od jednego wołu na rzeź albo w jarzmie, krowy, jałownika, bukała i trzylatki 5 (pięć) ct.;

e) od jednego cielęcia nie mającego jeszcze 2 lat, świni karmnej, owcy, kozła, kozy i małych świń 2 (dwa) ct.

Art. II.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej i o zniżeniu tejże.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie

żąda, rozprawa ogólna zamknięta Przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Edward Jędrzejowicz. Wnoszę przyjęcie tej uchwały en bloc.

Marszałek. Jest wniosek przyjęcia tej uchwały en bloc. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty. Kto przyjmuje tę uchwałę en bloc, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Edward Jędrzejowicz. Wnoszę przystąpienie do trzeciego czytania bez czytania.

Marszałek. Jest wniosek przystąpienia do trzeciego czytania bez czytania. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, podaję pod głosowanie. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Kto przyjmuje tę uchwałę w trzeciem czytaniu bez czytania, zechce rękę podnieść. (Większość). Uchwała jest przyjętą w trzeciem czytaniu bez czytania.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Emila Torosiewicza o poparcie misyj katolickich subwencyą 3.000 zł. (Aleg. 86).

Sprawozdawca p. Emil Torosiewicz ma głos.

P. Emil Torosiewicz. Wniosek, który mam zaszczyt przedłożyć Wysokiej Izbie na subwencyę misyj katolickich, ma na celu umoralnienie ludu naszego, podniesienie bytu jego i podniesienie szkolnictwa. Mój wniosek sam się zaleca Wysokiej Izbie, dlatego motywować go długą mową uważam za niestosowne. Nie chcę bowiem nużyć Wysokiej Izby. Wysoka Izba, która miliony daje na cele szkolnictwa, na cele humanitarne, która subwencyonuje rozmaite instytuty, wydawnictwa, sztuki piękne, popiera malarstwo, rzeźbiarstwo, piękne głosy, teatra — dozwoli, mam nadzieję, żeby ze stołu sejmowego choć okruszyna dostała się na cel tak pożyteczny, tak wzniosły, jak misye katolickie. Każdy wnioskodawca stara się, ażeby wniosek jego był silnie poparty Ja także proszę Wysokiej Izby o jak najsilniejsze poparcie mego wniosku. Tylko wnioski szkodliwe bywają tutaj odrzucane, a z tem zapatrywaniem nie spotkałem się nigdy, ażeby misye katolickie były szkodliwe. Dlatego też proszę Wysokiej Izby, ażeby ten wniosek odesłać raczyła do komisyi budżetowej.

Marszałek. P. wnioskodawca wnosi odesłanie jego wniosku do komisyi budżetowej. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda. przystępujemy do głosowania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Merunowicza o przyspieszenie zaprowadzenia przymusu ubezpieczenia budynków od szkód ogniowych. (Aleg. 87).

P. Merunowicz ma głos.

P. Merunowicz. Sprawa, stanowiąca przedmiot mego wniosku, wchodzi na porządek dzienny po raz czwarty. Bezpośrednim powodem do wznowienia tej sprawy w Wysokiej Izbie jest okoliczność, która zaszła od czasu, jaki upłynął od ostatniej sesyi sejmowej. Mianowicie hr. Wurmbrandt, dawniejszy marszałek styryjski i poseł do Rady państwa, wszedł w skład gabinetu i objął tekę ministra handlu a zatem ma teraz w ręku możność rozstrzygnięcia ostatecznego tej rzeczy.

Otóż pomiędzy zapatrywaniem hr. Wurmbrandta a stanowiskiem, jakie Wysoka Izba już trzykrotnie zajęła, zachodzi zasadnicza różnica. Mianowicie hr. Wurmbrandt jako poseł zasiadający w Radzie państwa w r. 1891 przedłożył wniosek zmierzający ku temu, ażeby Rada państwa uchwaliła ustawę, orzekającą przymusową asekuracyę budynków od szkód ogniowych, jednakowoż w takiej formie, aby były utworzone zakłady krajowe opatrzone monopolem, a zatem wykluczającą działalność innych podobnych zakładów. Wniosek ten jest zasadniczo odmienny od zapatrywania, jakie Wysoki Sejm już trzykrotną uchwałą zaznaczył, t. j. iż życzy sobie, iżby ustawa określała tylko obowiązek asekuracyi z pozostawieniem interesowanym wyboru instytucyj, w których te ubezpieczenia mają być dokonywane. O ile mi wiadomo, dotąd Sejmy Styryi, Karyntyi, Krainy, Voralbergu i Morawy, oświadczyły się za sposobem załatwienia przymusu asekuracyjnego właśnie w ten sposób, jaki proponował hr. Wurmbrandt.

W taki sposób, jak Sejm galicyjski, oświadczył się Sejm czeski, podczas gdy znów Sejm dolnej Austryi oświadczył się za zakładami pań stowymi, za centralizacyą ubezpieczeń od ognia w ogólnym zakładzie państwowym, któryby całe państwo obejmował. I właśnie ten sposób załatwienia rzeczy zdaje mi się bardzo silnie być popieranym w biurach ministeryalnych w Wiedniu.

Wedle moich informacyj, być może niedokładnych, to jest właśnie główny powód, dlaczego ta sprawa tak długo się przewleka. Według wskazówek, udzielonych mi łaskawie przez posłów, którzy tym przedmiotem specyalnie się zajmują w Radzie państwa, byłaby możność teraz rzecz przyspieszyć i doprowadzić tę sprawę do ostatecznego załatwienia. Załatwienie to może nastąpić w drodze kompromisu, aby ustawa, którą Rada państwa uchwaliła, pozostawiła Sejmom swobodę orzekania, czy ubezpieczenie przed ogniem miałoby być skierowane wyłącznie do pewnych zakładów uprzywilejowanych krajowych, czy też miałoby być tak, jak Wys. Sejm to uznał za potrzebne, aby interesowanym była pozostawiona swoboda wybrania zakładów.

Otóż w tej myśli, ażeby to zapatrywanie było wyrażone ze strony Wys. Sejmu i w tem przekonaniu, że toby może przyczyniło się do przyspieszenia załatwienia rzeczy, ponawiam nasz wniosek a co do formalnego traktowania, proszę, ażeby tak jak i dawniej i w tym roku wniosek odesłano do komisyi administracyjnej.

Marszałek. P. Wnioskodawca wnosi odesłanie swego wniosku do komisyi administracyjnej. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Pierwsze czytanie wniosku p. Olpińskiego o przyznanie wdowie po poecie ruskim Markianie Szaszkiewiczu, dożywotniego zaopatrzenia w kwocie 300 zł. rocznie. (**Aleg. 88**).

Wnioskodawca p. Olpiński ma głos.

P. Dr. Olpiński. Temu lat 50 zmarł w Złoczowskiem Markian Szaszkiewicz, poeta ruski, który z ludem wiejskim zbratał się najściślej, jemu wszystkie pieśni, wszystkie oddał myśli.

Pozostała wdowa, dziś staruszka 75 letnia. Nie będę mówił tu o wdowiej i sierocej jej doli, bo zdaje mi się, Panowie, że musiałbym uderzyć w smutną i bolesną strunę. My nie powinniśmy pozwolić, żeby wdowa po poecie naszego bratniego narodu żyła w nędzy, powinniśmy jej dolę polepszyć.

Dlatego stawiam wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm przyznaje Julii Szaszkiewiczowej 75 letniej staruszce, wdowie po Markianie Szaszkiewiczu, poecie ruskim począwszy od 1. stycznia 1894 tytułem dożywotniego stałego zaopatrzenia 300 zł. rocznie“.

Pod względem formalnym wnoszę odesłanie go do komisyi budżetowej.

Marszałek. P. Wnioskodawca wnosi odesłanie jego wnioskn do komisyi budżetowej. Rozprawa otwarta, czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, przystępujemy do głosowania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisyi administracyjnej o czynnościach V. Departamentu Wydziału krajowego za rok 1893. (**Aleg. 89**).

Sprawozdawca poseł Trzecieski ma głos.

Sprawozdawca p. Trzecieski. (Zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 89).

P. Wiktor. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie wniosków.

Sprawozdawca p. Trzecieski (czyta):

Komisya administracyjna ma zaszczyt postawić wniosek, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie z V. departamentu Wydziału krajowego za czas od 1. stycznia po koniec listopada 1893 roku.

Marszałek. Rozprawa otwarta, Czy żąda kto głosu? (Nikt). Jeżeli nikt głosu nie żąda, proszę o głosowanie. Kto się z tym wnioskiem

zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty.

Z kolei następuje:

Sprawozdanie komisyi prawniczej z wniosku Wydziału krajowego, co do przyznania technikom dyplomowanym i kandydatom notaryalnym prawa wybierania członków Rady miejskiej we Lwowie i w Krakowie. (**Aleg. 90**).

Sprawozdawca p. Fruchtman ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman. (Zaczyna czytać sprawozdanie z aleg. 90).

P. Dr. Paszkowski. Wnoszę uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania sprawozdania. Kto się z tym wnioskiem zgadza zechce rękę podnieść. (Większość).

Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie wniosków komisyi.

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman. Proszę Panów najpierw pomyłki druku. Na stronie 2. wiersz 17. z góry ma być zamiast „dodatkami“ „dodatki“ — następnie w ustawie B. dla miasta Krakowa, ma być po punkcie b) od wyrazu „jeżeli te osoby“ nowy wiersz, a nie dalej kontynuowany jak wydrukowano. (Czyta):

Komisya wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączone pod A. i B. projekta ustaw.

A.

Ustawa

z dnia . . . . . zawierająca dodatek do §. 1. ordynacyi wyborczej dla gminy król. stoł. miasta Lwowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, rozporządzam co następuje:

Art. I.

Prawo wybierania radnych miejskich mają z pomiędzy przynależnych do gminy i uczestników, oprócz osób w ust. 2. lit. *g* §-fu 1. ordynacyi wyborczej dla gminy król. stoł. miasta Lwowa z dnia 14. Października 1870 Dz. u. kr. Nr. 79 wymienionych także:

a) technicy, którzy studya swoje w jednej z wyższych szkół technicznych austryackich ukończyli i tamże egzamin dyplomowy lub egzamina państwowe z dobrym skutkiem złożyli;

b) kandydaci notaryalni, którzy posiadają wszystkie warunki do uzyskania posady notaryalnej ustawą przepisane;

jeżeli te osoby są obywatelami Państwa austryackiego.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek. Rozprawa ogólna nad ustawą A. otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, przystępujemy do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman. Wnoszę przyjęcie całej ustawy A. an bloc.

Marszałek. P. Sprawozdawca wnosi przyjęcie ustawy A. en bloc.

Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość). Wniosek jest przyjęty. Kto przyjmuje odczytaną ustawę en bloc zechce rękę podnieść. (Większość). Ustawa A. jest przyjętą en bloc.

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman (czyta):

B.

Ustawa

z dnia . . . . zawierająca dodatek do §. 22. i 32. prowizorycznego statutu dla król. stoł. miasta Krakowa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Art. I.

Prawo głosowania na radców miejskich mają oprócz osób w §. 22. lit. *g.* prowizorycznego statutu dla gminy król stoł. miasta Krakowa z dnia 1. Kwietnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 7, wymienionych, także:

a) technicy, którzy studya swoje w jednej z wyższych szkół technicznych austryackich ukończyli i tamże egzamin dyplomowy lub egzamina państwowe z dobrym skutkiem złożyli;

b) kandydaci notaryalni, którzy posiadają wszystkie warunki do uzyskania posady notaryalnej ustawą przepisane;

jeżeli te osoby są obywatelami Państwa austryackiego.

Ci wyborcy umieszczeni będą w pierwszem kole wyborczem (§. 32. statutu dla kr. stoł. miasta Krakowa z dnia 1. kwietnia 1866. Dz. u. kr. Nr. 7).

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej utawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek. Rozprawa ogólna nad ustawą B. otwarta. Czy żąda kto głosu?

P. Dr. Weigel. Proszę o głos.

Marszałek. P. Dr Weigel ma głos.

P. Dr. Weigel. Możeby ktoś zakwestyonował pod względem formalnym, że miasta Lwów i Kraków powinny być w pierwszym rzędzie uwzględnione, o ile o ich autonomię tu chodzi. Wszakże Rada miasta Krakowa na posiedzeniu 4. stycznia b. r. uchwaliła, wiedząc, że rzecz przyjdzie na porządek dzienny Sejmu, do paragrafu 22 go statutu gminnego swego z r. 1866 dodać, aby (czyta) „adwokaci, notaryusze, doktorowie wszystkich wydziałów i magistrowie chirurgii, tudzież odpowiedzialni redaktorowie pism czasowych treści politycznej lub naukowej, technicy, którzy na jednej z wyższych szkół technicznych austryackich studya swoje ukończyli i tamże egzamin dyplomowy lub egzamina państwowe z dobrym skutkiem złożyli, tudzież kandydaci notaryalni, którzy posiadają wszelkie warunki do uzyskania posady notaryalnej ustawą przepisane“ byli do prawa wyborczego przypuszczeni.

Otóż zdaje mi się, że to, co komisya prawnicza przedstawia, w całości się miejscami z tem zgadza, chociaż w innym szyku i porządku i nie ma powodu zarzucić, żeby była propozycya ustawy według wniosku komisyi prawniczej była w niezgodzie z tem, co gmina miasta Krakowa uchwaliła. Gmina miasta Krakowa z pewnością propozycyę ustawy z wdzięcznością przyjmie. Przyszłoby tylko zauważyć w ogóle, że §. 22. zaraz na wstępie powiada, że każda z tych osób winna być obywatelem państwa austryackiego.

Jeżeli więc w ustępie b) artykuł I. powtarza się, to po przecinku „jeżeli osoby są obywatelami państwa austryackiego, to zdaje mi się to zbytecznem.

Przeto słowa te powinny być wypuszczone i wypuszczenie ich wnoszę. Ponieważ w tem, co odczytałem, jako uchwałę rady miejskiej krakowskiej, panuje zupełna zgodność z tem, co p sprawozdawca komisyi prawniczej przedstawia, z wyjątkiem „magistrów farmacyi“ a nie wiem, dlaczegoby oni mieli być wykluczeni, przeto stawiam wniosek, aby jako litera c) były umieszczone wyrazy: „magistrowie farmacyi“.

Marszałek. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Czy p. sprawozdawca zechce teraz odpowiedzieć?

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman. Odpowiem przy rozprawie szczegółowej.

Marszałek. Przystępujemy zatem do rozprawy szczegółowej nad art. I.

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman (czyta):

Art. I.

Prawo głosowania na radców miejskich mają oprócz osób w §. 22. lit. g. prowizorycznego statutu dla gminy król. stoł. miasta Krakowa z dnia 1. kwietnia 1866| Dz. u. kr. Nr. 7. wymienionych, także:

a) technicy, którzy studya swoje w jednej z wyższych szkół technicznych austryackich ukończyli i tamże egzamin dyplomowy lub egzamina państwowe z dobrym skutkiem złożyli;

b) kandydaci notaryalni, którzy posiadają wszystkie warunki do uzyskania posady notaryalnej ustawą przepisane;

jeżeli te osoby są obywatelami państwa austryackiego.

Ci wyborcy umieszczeni będą w pierwszym kole wyborczem (§. 32. statutu dla kr. stoł. miasta Krakowa z dnia 1. kwietnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 7).

Marszałek. Czy poseł Weigel żąda głosu?

Dr. Weigel. Ja już powiedziałem, ażeby w literze b) były wypuszczone wyrazy „jeżeli te osoby są obywatelami państwa austryackiego“ a natomiast dodano „c) magistrowie farmacyi“.

Marszałek. Poseł Weigel wnosi, ażeby w alinei b) opnścić wyrazy „jeżeli te osoby są

obywatelami państwa austryackiego". Kto ten wniosek popiera, zechce rękę podnieść. (Dostateczna liczba). Jest dostatecznie poparty.

P. Weigel wnosi dalej, ażeby po punkcie b) umieścić alineę c) „magistrowie farmacyi". Proszę tych panów, którzy popierają ten wniosek, żeby zechcieli rękę podnieść. (Dostateczna liczba). Wniosek jest dostatecznie poparty.

Czy żąda jeszcze kto głosu co do artykułu I.? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Głos ma p. Sprawozdawca.

Sprawozdawca poseł Dr. Fruchtman. Z pierwszym wnioskiem, ażeby opuścić wyrazy „jeśli te osoby są obywatelami państwa autryackiego" nie mogę się zgodzić, bo ustawa, która jest tu proponowaną, nie jest uzupełnieniem §-fu 22. tylko zupełnie odrębną ustawą, która powiada, że prócz osób tamtych także ci i ci mają prawo wyborcze. Jeżeli tu nie będzie powiedziane, że te osoby muszą być obywatelami państwa austryackiego a ponieważ mogą być także uczestnicy gmin wyborcami, a uczestnikami gmin mogą być także obcokrajowcy, więc zdaniem komisyi ten dodatek, jeśli te osoby są obywatelami państwa austryackiego, jest koniecznie potrzebny.

Co się zaś tyczy magistrów farmacyi — to kwestya ta także w komisyi była poruszoną. Komisya nie miała nic przeciwko temu, jednakowoż sądziła, że nie ma mandatu do przyjęcia nowych wyborców, skoro przedłożenie Wydziału krajowego o tem nic nie wspomniało.

(P. Dr. Weigel: Zapomniało!)

Ja imieniem komisyi prawniczej mogę oświadczyć, że zgadzam się na to, ażeby magistrów farmacyi także dopuścić do prawa wyborczego.

Więc po punkcie b) następywałby punkt c) „magistrowie farmacyi" a dopiero następnie wyrazy:

„jeśli te osoby są obywatelami państwa austryackiego".

Marszałek. Przystępujemy do głosowania. Podam pod głosowanie artykuł I. w następujący sposób: przedewszystkiem ustęp pierwszy tego §-fu aż do litery b) włącznie z opuszczeniem wyrazów „jeżeli te osoby są obywatelami państwa austryackiego", tak jak żąda poseł Weigel — następnie te wyrazy, na których opuszczenie p. sprawozdawca się nie zgadza, a w końcu dodatek p. Weigla „c) magistrowie farmacyi". Proszę tych Panów, którzy przyjmują artykuł I. aż do wyrazów dopiero co przytoczonych, ażeby zechcieli rękę podnieść. (Większość) Ustęp ten jest przyjęty.

Teraz proszę tych Panów, którzy przyjmują ten dodatek: „jeżeli te osoby są obywatelami państwa austryackiego" według przedłożenia komisyi, ażeby zechcieli rękę podnieść. (Wątpliwa liczba).

Proszę o próbę przeciwną to znaczy, ażeby ci Panowie, którzy są w myśl wniosku p. Weigla za opuszczeniem tych wyrazów, zechcieli rękę podnieść. (Mniejszość). Za tem wyrazy te są przyjęte w brzmieniu wniosku komisyi.

Kto przyjmuje wniosek p. Weigla, ażeby jako lit. c) z kolei były umieszczone wyrazy „magistrowie farmacyi", zechce rękę podnieść. (Większość). Dodatek p. Weigla jest przyjęty.

Teraz proszę tych Panów co przyjmują ostatnią alineę artykułu I., ażeby zechcieli rękę podnieść. (Większość). Zatem alinea ostatnia artykułu I. jest przyjęta.

Przystępujemy do artykułu II.

Sprawozdawca poseł Dr. Fruchtman (czyta):

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje artykuł II., zechce rękę podnieść. (Większość). Artykuł II. jest przyjęty.

Sprawozdawca poseł Dr. Fruchtman (czyta):

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje artykuł III. zechce rękę podnieść. (Większość). Artykuł III. jest przyjęty.

Proszę o odczytanie tytułu i wstępu.

Sprawozdawca poseł Dr. Fruchtman (czyta):

Ustawa
z dnia...... zawierająca dodatek do §. 22. i 32. prowizorycznego statutu dla król. stoł. miasta Krakowa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje tytuł i wstęp, zechce rękę podnieść. (Większość). Tytuł i wstęp ustawy B. jest przyjęty.

Do trzeciego czytania przystąpimy później, ponieważ ustawa została cokolwiek zmienioną.

Z kolei przystępujemy do p. 9.

Sprawozdanie komisyi prawniczej o wniosku p Fruchtmana, zmierzającym do uchylenia niektórych uciążliwych przepisów przy wymiarze należytości rządowych od przeniesienia własności (Aleg. 91) Sprawozdawca p. Fruchtman ma głos.

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman (zaczyna czytać sprawozdanie z Aleg. 91).

P. Dr. Paszkowski. Wnoszę o uwolnienie p. sprawozdawcy od czytania.

Marszałek. Jest wniosek uwolnienia p. sprawozdawcy od czytania. Kto się z tym wnioskiem zgadza, raczy rękę podnieść. (Większość.) Wniosek jest przyjęty. Proszę p. sprawozdawcę o odczytanie wniosków.

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman (czyta)

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd

1. Aby uchylił postanowienia §. 8. rozp. Ministerstwa sprawiedliwości i skarbu z dnia 26. maja 2890 Nr. 93. dz. p. p. i przyznał ulgi w wymiarze należytości prawnych §-em 1. ustawy z dnia 31. marca 1890, L. 53. dz. p. p. zaprowadzone także w wypadkach przeniesienia idealnych części takich nieruchomości, których wartość kwoty 500 zł., 4000 zł. ewentualnie 8000 zł. przewyższa, jeżeli wartość przeniesionej części idealnej zostaje w ramach ustawą z dnia 31. marca 1890, L. 53. Dz. p. p. zakreślonych;

2. aby w drodze administracyjnej a ewentualnie w drodze ustawy uchylił dotychczasową praktykę, według której c. k. władze skarbowe w wypadkach, w którybh c. k. sądy należytość spadkową, markami stemplowemi uiszczać się mającą, wymierzają, — w razie niedostarczenia marek stemplowych w ośmiodniowym terminie, potrójną należytość od osób obowiązanych ściągają.

Marszałek. Rozprawa ogólna otwarta. O głos prosił p. komisarz rządowy.

P. Komisarz rządowy ma głos

C. k. komisarz rządowy, radca dworu, Włodzimierz hr. Łoś. Sprawozdanie komisyi prawniczej odnosi się w pierwszej części do uchylenia §. 8 rozporządzenia wykonawczego do §. 1. ustawy z dnia 31. marca 1890. dz. p. p. Nr. 53, którą zniżone zostały należytości prawne od przeniesienia rzeczy nieruchomych w pewnych wypadkach, a w drugiej części do zaniechania wymiaru potrójnej należytości w wypadkach, w których strona obowiązaną jest tę należytość uiścić w markach stemplowych, jeżeli marek stemplowych nie dostarczy w przepisanym terminie.

Co do pierwszej części, to zapatrywanie wyrażone w sprawozdaniu komisyi, jest kwestyą interpretacyi ustawy; dla tego mogę tylko oświadczyć, że proponowana przez komisyę rezolucya, jeśli przez Wysoką Izbę przyjętą zostanie, będzie przedłożona Wysokiemu c. k. Ministerstwu do dalszego postanowienia.

Co do sprawy poruszonej w drugiej części sprawozdania komisyjnego, winienem zaznaczyć, że wymiar potrójnej należytości w wypadkach, o które chodzi, jest w istniejących przepisach zupełnie uzasadniony; gdyż §. 6. ustawy z dnia 13. grudnia r. 1862 dz. p. p. Nr 79 postanawia, że w razie niewypełnienia w przepisanym terminie przepisów o uiszczeniu należytości bezpośrednich markami stemplowemi, mają zastosowanie te same rygory i kary, które są ustanowione w ustawie z 9. lutego 1850 dz. p. p. Nr. 50 na przekroczenia popełnione przez nieuiszczenie należytości stemplowych, a które są wymienione w §. 79 tej ustawy i polegają na przypisaniu potrójnej należytości a względnie odpowiedniej podwyżki, jeśli należytość w międzyczasie, chociaż po terminie, zapłaconą została

Z tego, że te ustawowe postanowienia bywają wykonywane, nie można przeciw nikomu podnieść zarzutu. Można jednak te postanowienia w praktyce łagodzić przez opuszczanie w drodze łaski, przypadających podwyżek. Otóż w tej

mierze mam zaszczyt oznajmić Wysokiej Izbie, że właśnie z powodu wniosku przedłożonego przez szanownego sprawozdawcę. Prezydyum c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu okólnikiem z 23. stycznia 1894 l. 254/pr. wydanym do wszystkich Dyrekcyi okręgów skarbowych, poleciło, aby już przy załatwianiu odnośnych opisów urzędowych, względnie odezw władz sądowych jak najłagodniej postępowano i z przysługującego Dyrekcyom prawa łaski obszerny użytek czyniono, jeżeli towarzyszące lub zbadane okoliczności nie wskazują na to, że ma się do czynienia z rozmyślnem ukróceniem należytości. Podobnie polecono postępować przy załatwianiu próśb o zniżenie w drodze łaski już przypisanych należytości podwyższonych.

Marszałek. Czy żąda jeszcze kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa ogólna zamknięta. Głos ma p. sprawozdawca.

Sprawozdawca poseł Dr. Fruchtman. Z wdzięcznością przyjmuję oświadczenie Pana komisarza rządowego, że co do drugiego punktu mojego wniosku już zostały wydane potrzebne zarządzenia i zwracam uwagę, że komisya prawnicza właśnie się na to powołała w swojem sprawozdaniu, że władze skarbowe mają prawo w drodze łaski opuszczać i domagała się, ażeby ta łaska była wykonywana. Jednakowoż to nie wyklucza, ażeby takie prożby ewentualnie w drodze ustawy załatwiano i ażeby uwalniano w drodze ustawy kontrybuentów.

Co do pierwszego ustępu pan komisarz rządowy nic nie zarzucił, więc proszę, ażeby Wysoka Izba raczyła przyjąć wnioski komisyi.

Marszałek. Rozprawa szczegółowa otwarta.

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman (czyta)

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd

1. Aby uchylił postanowienia §. 8. rozp. Ministerstwa sprawiedliwości i skarbu z dnia 26. maja 1890 Nr. 93. dz. p. p. i przyznał ulgi w wymiarze należytości prawnych §-em 1. ust. z dnia 31. marca 1890, L. 53. Dz. p. p. zaprowadzone także w wypadkach przeniesienia idealnych części takich nieruchomości, których wartość kwoty 500 zł., 4000 zł., ewentualnie 8000 zł. przewyższa, jeżeli wartość przeniesionej części idealnej zostaje w ramach ustawą z dnia 31. marca 1890, L. 53. Dz. p. p. zakreślonych.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek zechcę rękę podnieść (Większość). Jest przyjęty.

Sprawozdawca p. Dr. Fruchtman (czyta)

2. Aby w drodze administracyjnej a ewentualnie w drodze ustawy uchylił dotychczasową praktykę, według której c. k. władze skarbowe w wypadkach, w których c. k. sądy należytość spadkową, markami stemplowemi uiszczać się mającą, wymierzają, w razie niedostarczenia marek stemplowych w ośmiodniowym terminie — potrójną należytość od osób obowiązanych ściągają.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt). Gdy nikt głosu nie żąda, rozprawa zamknięta. Kto przyjmuje ten wniosek, zechce rękę podnieść. (Większość) Jest przyjęty.

Następuje: Sprawozdanie komisyi petycyjnej z petycyi Jana Michalca, organisty z Trzemeśni o przyjęcie syna na koszt kraju do zakładu głuchoniemych we Lwowie. Sprawozdawca p. Hamorak ma głos.

Sprawozdawca p. Hamorak (czyta). Sprawozdanie komisyi petycyjnej z petycyi Jana Michalca, organisty z Trzemeśni o przyjęcie syna tegoż Jana Rudolfa dwojga imion do Zakładu głuchoniemych we Lwowie na koszt kraju.

Jan Michalec, organista w Trzemeśni pow. Myślenickiego w petycyi wniesionej do Wysokiego Sejmu 14. stycznia r. b. prosi, żeby ze względu, iż nie jest w możności syna swego głuchoniemego Jana Rudolfa na własny koszt do zakładu głuchoniemych we Lwowie oddać, Wysoki Sejm raczył na koszt kraju do tegoż zakładu przyjąć.

Z uwagi, że Jan Michalec swoje ubóstwo legalnem świadectwem udowodnił i z uwagi, że Wysoki Sejm rok rocznie na utrzymanie 70 wychowanków w Zakładzie głuchoniemych 8400 zł. przeznacza, komisya petycyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Porucza się Wydziałowi krajowemu, petycyę Jana Michalca, organisty z Trzemeśni o przyjęcie syna tegoż Jana Rudolfa do Zakładu głuchoniemych we Lwowie na koszt kraju do możliwego uwzględnienia przy udzielaniu dla głuchoniemych przeznaczonych stypendyów.

Marszałek. Rozprawa otwarta. Czy żąda kto głosu? (Nikt.) Gdy nikt głosu nie żąda, roz-

prawa zamknięta. Kto przyjmuje wniosek komisyi petycyjnej, zechce rękę podnieść. (Większość). Jest przyjęty.

Z koleje następuje:

Wybór komisyi przemysłowej z 12 członków.

Zapraszam na skrutatorów pp. Szeliskiego, Olpińskiego, Palcha, Gnoińskiego Jana i ks. Hamoraka.

(Po ukończonem skrutynium).

Udzielam głosu p. Szeliskiemu celem ogłoszenia rezultatu skrutynium.

P. Szeliski. Głosujących 97, absolutna większość 49; wybrani zostali pp.:

Czaykowski, Chrzanowski, Czartoryski, Goldman, Michalski, Okuniewski, Rutowski, Słonecki Duklan, Szczepanowski, Tarnowski Stanisław (sen.), Weigel i Żardecki.

Marszałek. Ci posłowie zostali zatem wybrani do komisyi przemysłowej.

Zostałem uwiadomiony, że ukonstytuowała się komisya górnicza. Przewodniczącym wybrano p. Gorayskiego, zastępcą przewodniczącego p. Adama Skrzyńskiego, sekretarzem p. Ochrymowicza. Wpłynęły trzy interpelacye.

Proszę p. sekretarza o ich odczytanie.

Sekretarz p. Trzecieski (czyta):

Interpelacya

do c. k. Komisarza Rządowego.

Zważywszy, iż kilkanaście gmin powiatu Żywieckiego już od dłuższego czasu i dotąd nie posiadały i nie posiadają stałych nauczycieli ani też ich pomocników przy szkołach ludowych;

Zważywszy, iż zdarzają się wypadki, iż nietylko w powiecie Żywieckim ale i w całym kraju przy wakujących posadach nauczycielskich gminy dotyczące pomimo, że nie mają nawet przez dłuższy czas nauczycieli, muszą jednakże ponosić w całości stały roczny dodatek i takowy do funduszu szkolnego dopłacić, przezco wyrządza się krzywda tymże gminom, gdyż pomimo ponoszenia kosztów nie korzystają z nauki potrzebnej — dlatego zapytujemy Wysoki Rząd, o ile jest słuszne ściąganie takich prestacyj szkolnych, czy nie byłoby wskazanem w danem razie uwolnić takie gminy od obowiązku płacenia tegoż dodatku za czas, przez który posada nauczyciela przy dotyczącej szkole wakuje.

Lwów dnia 25. Stycznia 1894.

Wojciech Mizia
interpelujący.

Klemensiewicz, A. Barabasz, Okuniewski, Rożankowski, Huryk, Hamorak, Kułaczkowski, Kowalski, Tyszkowski, Dr. Midowicz, F. Strzygowski, Palch, Teliszewski, Dr. Olpiński, Żardecki, S. Potoczek, W. Stręk, Antoniewicz, Korol.

Marszałek. Proszę p. sekretarza o odczytanie interpelacyi pp. Antoniewicza i Korola.

Sekretarz p. Okuniewski (czyta):

Interpelacija

do Wysokoho Wydiła krajewoho.

Jeszcze na zasidaniu Sojma krajewoho z dnia 27 Oktowrija 1890 r. riszeno osobnoju uchwałoju Sojma krajewoho restauraciju starynnoho zamka w Olesky i opredileno na tuju cil na hod 1891 — 18.000 guld.

Pryniato dalsze rezoluciju: „Poruczajet sia Wydiłowy krajewomu, by s końcem hoda 1891 predłożył W. Sojmowy otczet o dowerszenych robotach restauracyjnych, zaosmotrenyj skicamy i rachunkamy“.

W toj samoj sessyi wojszły w Sojm krajewyj czysłennyi petycyi ot hromad selskych s proszeniem, by w otrestaurowanym zamku ustrojeny szkołu hospodarstwa selskoho; a posoł Antonewycz predłożył w tom dili otwitnoje trebowanjam wnesenije, a imenno:

„Wysokij Sojm izwołyt riszyty:

1. Zamok Oleskij majet byty w korotkom wremeny otrestaurowanyj w toj cily, aby w nem mohła sia pomistyty szkoła gospodarska (rolnyczo-sadownyczo-pszczelnycza) dla ditej selańskych;

2. W szkoli toj majut' takož odbywaty rocznyj kurs nauky hospodarstwa kandydaty, a wzhladno uczyteli narodnych szkił.

3. Prepodawatelnym jazykom w toj szkoli majet byty jazyk ruskij.

Wnesenie to buło w toj samoj sessyi t. j. 12. padołysta w. Sojmom prykłonno pryniate.

Na tom zasidaniju Sojma krajewoho pryniato jedynoduszno i s oduszewłeniem rezoluciju predłoženuju komyssieju hospodarstwa krajewoho ślidujuszczoho soderžania:

„I. Sojm odstupajet wnesenie posła Antonewycza i towaryszej o umiszczenie w otrestaurowanom zamku oleskom szkoły hospodarskoj dla ditej selańskych Wydiłowy krajewomu s preporuczeniem, by pry słuczajnosty perewedenia tocznych studij, szczo do adaptacyi toho zamku

na pomiszczenie jakoho by to ne było Zawedenia krajewoho, a to w myśl riszenia sojmowoho z dnia 27. Oktowrija t. h. ne spuskał z oka uwahy, czy w reczenom zdaniju ne dała by sia umistyty nyższa szkoła rolnyczo-sadownyczo-pszczelnycza, i aby o rezulati swoich izślidowanij predłożył otczet na ślidujuczoj sessyi sojmowoj.

Wo wydu toho, szczo uże czetwertyj hod ot toho riszenia mynajet, kotre Wysokij Sojm sohłasno i s jawnym oduszewłeniem pryniał, peczalno prychodyt podpysanym zajawyty Wydiłowy krajewomu swoje oprawdanoje neudowolstwije po pryczyni zanedbania tak ważnoj sprawy i zarazom zaintepelowaty:

1. Dla jakoj pryczyny Wydił krajewyj tak nemyłoserdno otstroczajet dowerszenie tak ważnoj i tak horjaczo trebujemoho diła?

2. Czy i szczo Wydił krajewyj dalsze diłaty namiren, by sprawa sczastływo naczata była uże raz w interesi kraju po mysły odenodusznoho riszenia sojmowoho dowerszena?

U Lwowi dnia 24. hrudnia 1894.

Dr. Nyk. Antonewycz, Korol, A. Barabasz, Teliszewskij, Okunewskij, Huryk, Ołpińskij, Potoczek, Stręk, Mizia, Rożankowskij, Hamorak, Kowalskij, Kułaczkowskij, Iw. Romańczuk.

Interpelacija
do W. Błahor. Hospod. c. k. Komysarja prawytelstwennoho.

Dnia 1. żołtnja 1892 r. prybuw do mistoczka Birczy pow. Dobromylskoho komysar powitowyj Paszkudzkij, skłykaw Radu hromadsku a wruczywszy naczalnykowy hromady uchwału suspendujuczu jeho w urjadowaniu, zawidomyw o tim Radu hromadsku, a zarazom podaw do widomosty, szczo naczalnykom hromadu ustanowlaje Wołodymira Gudzia, mistnoho uczytela i radnoho.

Tak otże bez wyboru i bez rozwiazania Rady hromadskoji zistaw zaimenowanyj czerez komysarya Paszkudzkoho naczalnykom hromady mistoczka Birczy Wołodymir Gudzio, ostajuczyj w dijstwytelnoj służbi, jako uczytel narodowoj szkoły, kotryj do nyni jako takij urjaduje, wsiakii pyśma, jako naczalnyk hromady pidpysuje, skłykuje zasidania Rady hromadskoj, na tychże prezyduje, a daże pensyju naczalnyka hromady staw pobyraty.

Toj to imenowanyj czerez Komysarya Paszkudzkoho naczalnyk hromady wykonuwaw daże właśt' policyjnu w hromadi, bo zasudżowaw meszkańciw na rozłyczni kary, jak prym. Uszera Monda na dwa dny aresztu, a neprawni ti zasudy Starostwo w Dobromyly zatwerdżało, zasuspendowało na rozkaz Paszkudzkoho mijskoho likarja Dra Bendla w urjadowaniu, a wnesene do Rady hromadskoj predstawłenie sam widkynuw, szczo dało powid do dochodzeń karnych protyw Gudziowy o nadużytie właśty urjadowej; toj Gudzio ułożyw sam łystu wyborczu do perewedenja nowych wyboriw hromadskich, sam dyrymowaw pry hłosowaniu nad reklamacyamy, sam rozpysaw wybory i sam perewodyw wybory, chotiaj faktyczno ne buw czerez Radu hromadsku wybranyj naczelnykom hromady.

Żałoby wnoszeni do c. k. Namistnyczestwa ne widnesły nijakoho uspicha.

Zważywszy, szczo piśla §§. 35 — 38, 49 hrom. ord. wyb. ne może urjadowaty jako naczalnyk hromady toj, koho Rada hromadska naczalnykom ne wybrała, a wybir Gudzia, jako ostajuczoho w służbi uczytela, buwby neważnyj,

zważywszy, szczo piśla §. 45. zak. hrom. skłykani czerez Wołodymira Gudzio zasidania Rady hromadskoj i zapawszi na tychże uchwały sut' neważni,

zważywszy, szczo tym protywozakonnym postupowaniem komysarja Paszkudzkoho naruszeno prawa konstytucyjni meszkanciw mistoczka Birczy i awtonomiju hromady,

pidpysani zapytujut':

1. Czym oprawdaje Prawytelstwo toje nezakonne postupowanie komysarja Paszkudzkoho?

2. Czy i koły dumaje potiahnuty tohoż komysarja do otwiczatelnosty za jawne naruszowanie zekoniw?

3. Czy i jaku daśt' satysfakcyju pokrywdżenym obywatel.m mistoczka Birczy?

Lwiw 25. sicznia 1894.

Korol, Teliszewskij, Romańczuk, Potoczek, A. Barabasz, Dr. Okunewskij, Hamorak, Żardeckij, Rożankowskij, Sawczak, Antonewycz, Stręk, Mizia, Huryk, Kułaczkowskij, Dr. Olpińskij, Klemensiewicz.

Marszałek. Interpelacyi p. Korola udzielę p. komisarzowi rządowemu, a poprzednią Wydziałowi krajowemu.

Porządek dzienny wyczerpany. Następne posiedzenie o godzinie 11. w sobotę przed południem. Porządek dzienny będzie rozesłany Panom Posłom do domów.

Posiedzenie zamykam.

Koniec posiedzenia o godzinie 12. min. 40. z południa.